

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter formulas Declaratoriarum Censurarum, ponuntur aliæ
formulæ, tum Citationum, ac Monitionum pro validitate processuum
requisitarum, tum Decretorum, aliorumve actuum ad opportunitatem, &
ornatum materiæ incidentium; acceditque in calce Appendix miscellanea,
plura, ad Gubernium ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1709

§. XII. De effectibus interdicti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62433)

sunt circa fructus Beneficiorum vacantium in *extravag. unica, ne quid sed. vac. innov.*

Contra Universitates, Capitula, & Collegia, à Papa ad futurum Concilium appellantia, *cap. 2. Bullæ Cane.*

Contra Capitula Cathedralium, dimissorias infra annum à die vacationis Sedis, concedentia *Concil. Trid. sess. 7. c. 10.*

Contra Universitates exigentes tributa ab Ecclesiasticis *c. quamquam de cons. in 6.*

Interdicta localia.

Contra Dominos temporales impediētes, ne Legatus, vel Nuncius Summi Pontificis suo fungatur officio, in quo casu loca ipsius impediēti, subjacent interdicto, *extravag. super gentes, de consuet.*

Contra Dominum alicujus territorii, qui percutit injuriosè Episcopum, aut capit, vel bannit, vel mandat hæc fieri, vel dat consilium, tunc enim illius loca subjacent interdicto usque ad condignam satisfactionem *clém. 1. de pœn.*

Contra Civitatem, quæ insequitur hostiliter Cardinales, vel insecutoribus consilium, vel auxilium præbet, *c. felix de pœn. in 6.*

Contra Ecclesias Clericorum sæcularium, vel etiam Regularium inducentium aliquem ad jurandum, vel promittendum eligere in illis sepulturam, si postea de facto, in eis, jurantes, vel promittentes sepeliantur *c. 1. de sepult. in 6.*

Contra Universitates, & Collegia exigentes juramenta illicita, vel contra libertatem Ecclesiasticam *Bulla Gregor. XIII. 93.*

116 Porro Interdictum generale locale, non potest justè ferri, nisi ob gravem causam generalem, quæ ex peccato publico à capite, vel pluribus, & præcipuis ejus membris contumaciter admissò procedat; ideoque requirit graviores causas, quam excommunicatio, quia est pœna, quæ redundat in totam Communitatem, quam privat cultu quodammodo Divino publico, & extendit

se, etiam ad innocentes, qui nullam causam dederunt interdicto:

Interdictum verò personale speciale, non potest in aliquem ferri, nisi ob propriam ejus culpam, eamque gravem, si simpliciter, & absolute feratur: quia privat hominem magnis bonis spiritualibus, ut observant Sayr. *de censur. lib. 5. c. 11. n. 1. & 2. Pirhing. in jus can. lib. 5. tit. 49. n. 251.*

De effectibus Interdicti §. XII.

Tres sunt effectus interdicti, sive localis, sive personalis. Primus est, privatio aliquorum Sacramentorum. Secundus est, privatio divinatorum officiorum. Tertius est, privatio sepulturæ Ecclesiasticæ, ut expressum habetur in *c. alma mater, c. si Civitas de sent. excom. in 6.* non tamen effectus hujusmodi inter se, ita connexi sunt, quod non possint ab eo, qui tulit interdictum separari (ut infra dicam) Si enim ponatur interdictum absolute, & sine limitatione, intelligitur quo ad omnes tres effectus, quando verò non ponitur absolute, sed cum restrictione, & limitatione, tunc prohibet tantum eam actionem, quæ interdicatur, & omnem aliam, quæ in ea includitur, & sine qua, illa non potest fieri; non verò prohibet eam, sine qua actio interdicta fieri potest Bonac. *de interdict. disp. 5. punct. 3. n. 1.*

Hinc Sacramenta Baptismi, Confirmationis, & pœnitentiæ licetè conferri 119 & recipi possunt tempore interdicti, ut colligitur ex *c. quoniam 19. de sent. excom. in 6. & ex d. c. alma mater tit. eod.* ad illa tamen recipienda non admittuntur hi, qui dolo, fraude, vel culpa sua, causam dederunt Interdicto, vel consilium dederunt, vel præbuerunt favorem ad patrandum delictum, propter quod Interdictum est impositum: neque illi qui personaliter, & specialiter sunt interdicti: iis inquam non conferuntur, nisi prius pro delicto satisfaciant, vel de satisfaciendo pignoratitiam, vel fidejussoriam dent cautionem; ut percipitur ex *d. c. alma mater.* Neque etiam ministri Ecclesiæ specialiter interdicti, possunt ullum Sacramentum administrare extra casum

casum necessitatis, nisi prius ab Interdicto absolvantur: quia sicut celebratio divinorum officiorum, ita etiam administratio Sacramentorum est prohibita interdictis, cum sit quædam Sacri Officii participatio, Pirhing. loco supra citato nu. 233.

120 Extra periculum Mortis, prohibitum est tempore interdicti Sacramentum Eucharistiæ recipere, aut ministrare, exceptis iis, qui speciale privilegium habent: nam in omni interdicto prohibitus est usus activus, & passivus Sacramentorum, nisi in casibus iure exceptis: usus autem Eucharistiæ non est exceptus extra sacrificium missæ, nisi quando datur per modum viatici, & sic non potest dari sanis, quamvis sint Clerici, Navarr. manual. d. cap. 27. n. 178. Pirhing. ubi supra nu. 232. ver. notandum secundo. Unde sententia communior tenet, quod non licet sumere Eucharistiam in Pasce, quamvis in illa die, concessum sit divinis interesse Bonacin. de interd. disput. 5. punct. 3. §. 2. num. 12.

121 Sacramentum extremæ unctionis tempore interdicti, nec administrari, nec recipi posse, colligitur ex c. quod in te 11. de pæn. & rem. nisi haberet quis speciale privilegium, Pirhing. ubi supra num. 234. sicuti certum est Sacramentum ordinis conferri non posse, c. non est vobis de sponsal. & matr. Bonacin. loco supra cit. §. 3. numer. 3. Pirhing. numer. 235. Sacra-

122 mentum verò matrimonii contrahere, quod sit prohibitum, tenent plures cum Bonac. ibid. numer. 8. at quod non solum validè, sed etiam licitè, tam tempore interdicti localis, quam specialis personarum matrimonium contrahatur, de communi sententia astruit Pirhing. loco cit. numer. 236. quia (ut ipse ait) cum Ecclesia per interdictum prohibeat participationem eorum Sacramentorum, quæ Christus per Ministros ordinatos dispensanda reliquit, & matrimonium (quod est etiam quidem contractus naturalis), non per tales ministros ordinatos, sed per ipsos contrahentes dispensetur, & qui sunt Ministri hujus Sacramenti, & non Parochus, seu Sacerdos assistens tanquam testis, non comprehenditur in prohibitione. Sayr. autem

de censur. lib. 5. c. 7. nu. 43. 44. & 45. mediam sententiam sequens dicit, quod matrimonium validè: sed non licitè contrahatur.

Divina autem officia, quæ tempore interdicti prohibentur sunt, celebratio publica missæ, orationes publicæ ab Ecclesia institutæ, ut sunt horæ canonicæ in Choro, quæ nomine Ecclesiæ à Clericis cantantur, vel recitantur exequiæ funerales, processiones publicæ cum Cruce, & superpelliceis, cum solitis precibus à Presbyteris recitandis: omnes Sacræ benedictiones ab Ecclesia institutæ, & quæ eius nomine, & ritu præscripto fiunt à suis ministris, ut sunt Sacramentalia, videlicet, benedictio solemnis Episcopi, solemnis asperio aquæ lustralis, benedictio Nuptiarum, Templi, Vasorum Sacrorum, Corporalium, Fontis Baptismalis, collatio primæ Tonsuræ, professio solemnis in Religione, &c. Navar. d. cap. 27. num. 177. Bonacin. loco citato punct. 4. num. 2. & 3. Pirhing. n. 238. vers. notandum tertio, & latius omnium Sayr. de censur. lib. 5. cap. 5. num. 4. 14. & 19.

Estque notandum, quod licet tempore interdicti generalis, possint à Clericis celebrari Missæ, aliaque Officia divina, submissa voce, Januis clausis, & pulsatis campanis, juxta permissum c. permittimus, & c. alma mater §. adiicimus de sent. excom. in 6. non tamen possunt, nec debent admitti ad audiendas missas, & ad alia divina officia laici, quamvis essent domestici Clericorum: quia illis nihil est concessum, etiamsi tales laici, non sint personaliter interdicti, & est sententia communis, de qua testatur Bonacin. d. punct. 4. num. 6. Pirhing. numer. 239. nisi Sacerdos celebraturus, non posset habere ministrum Clericum, tunc enim posset adhibere Ministrum laicum specialiter non interdictum, Sayr. d. cap. 5. numer. 33. Pirhing. numer. 240. vers. ult.

Possunt tamen laici in Ecclesia preces privatas fundere, ubi divina officia non sunt, Sayr. d. cap. 5. numer. 37. & in festivitatibus Nativitatis Domini, Paschæ, Pentecostes, & Assumptionis B. Mariæ Vir-

Virginis (exclusis specialiter interdictis, & his, qui causam dederunt interdicto) licite interesse divinis, non tamen Eucharistiam sumere; ut ex sententia Bonacc. probatum est supra: cui licet non adhæreat Pirhing. loc. cit. num. 240. §. Porro, qui tenet cum Suar. quod etiam valeant in dd. festivitibus Eucharistiam sumere: adhæret tamen Sayr. de censur. lib. 5. c. 7. n. 24. & 25. qui sententiam Bonacc. communem dicit, & in praxi sequendam.

126 Notandum secundò, quod non omnes Clerici tempore interdicti, admittendi sunt ad Divina: nam admitti non debent, qui aliquo modo fuerint culpabiles, & causa interdicti, quia isti specialiter interdicti sunt. Item non debent admitti Clerici conjugati: etenim hi, quatenus habeant requisita c. unic. de cleric. conjug. in 6. gaudent solum privilegio canonis, & fori, non autem, hoc, ut tempore interdicti, Divinis interesse possint, nisi adsit consuetudo præscripta illos admittendi, prout observat Sayr. d. lib. 5. c. 5. num. 34.

127 Notandum tertio, quod interdicto Populo, non est interdictus Clerus, nec interdicto Clero Populus est interdictus, nisi ambo fuerint causa interdicti, ut notatur in c. si sententia de sent. excom. in 6. interdicto autem Clero, interdictæ censentur omnes religiosæ personæ, Monaci, Moniales, & tam professi, quam Novitii, secundum sententiam Sebast. Medic. tom. 3. sum. peccat. capital. de censur. tit. 9. quæst. 5. at Sayr. de censur. lib. 5. cap. 4. numer. 29. tenet, quod sub interdicto Cleri non includantur Religiosi, nisi interdictum feratur sub nomine personarum Ecclesiasticarum, & Sayr. sequitur Bonaccin. de interdict. disp. 5. punct. 1. num. 14. Interdicto autem Populo, interdicuntur mares, & feminae, majores, & minores non tamen ratione carentes: similiter interdicta Civitate, interdicuntur suburbia, cap. si Civitas de sentent. excom. in 6. sicuti interdicta Ecclesia interdicuntur sacellum, & cæmeterium, non tamen interdicto cæmeterio, & sacello, dicitur interdicta Ecclesia: interdicta autem Ecclesia, non dicuntur interdicti Clerici

Monacelli Form. Pars III.

sicut interdictis Clericis non est interdicta Ecclesia Medic. loc. cit. dict. quæst. 5. Sayr. d. cap. 4.

Notandum quartò, quod Judex potest sua libera voluntate limitare effectum interdicti, v. gr. ab ingressu Ecclesiæ tantum, vel sepultura, vel ab horis, vel à missa cum cantu, Item potest pro voluntate sua ab interdicto excipere, & subicere aliquos, quos nominaverit, & etiam pro tempore sibi bene viso: nisi sit interdictum juris, quod regulariter declarat effectus, quos habet, Sayr. de censur. d. lib. 5. cap. 11. n. 28. Guazzin. ad defens. anim. lib. 2. c. 43. def. 6. n. 48.

Quoad effectum privationis sepulturæ certum est, tempore interdicti generalis, aut specialis personalis, aut localis, si simpliciter latum sit absque restrictione; Ecclesiasticam sepulturam in loco sacro fidelibus prohiberi, cap. quod in te §. licet autem de pœnit. & remiss. cap. si Civitas de sentent. excomm. clem. 1. de sepult. Sayr. de censur. lib. 5. cap. 8. numer. 3. Clerici tamen specialiter non interdicti, qui interdictum servaverunt, nec illi causam dederunt, nec illicita Divini Officii celebratione, illud non violarunt, possunt in cæmeterio, ac etiam in Ecclesia sepeliri; cum silentio tamen sine pulsatione Campanarum, & absque ulla solemnitate, d. c. quod in te, de pœnit. & remiss. Sayr. ibid. num. 6. Pirhing. loco supra cit. n. 241.

Nullum prætereà interdictum loci obligat, nec servari debet, nisi sit nominatim denunciatum: sicut nec interdictum personæ; ita ut non prohibeamur communicare cum interdicto, eumque non teneamur excludere à Divinis, in sacro non sepelire, nisi nominatim sit denunciatus. Et propterea personaliter interdicti, sive Clerici sint, sive laici, si denunciati non sint, nec moriantur impœnitentes, possunt in loco sacro non interdicto sepeliri: quia quibus vivis communicavimus, etiam mortuis communicare possumus, ut inquit canon sanè 3. 24. qu. 2. Navar. d. c. 27. numer. 187. Pirhing. loco citato num. 242. Nicol. lucubr. can. lib. 5. tit. 39. n. 28.

Violans autem interdictum, si est laicus

C

cus

cus semper peccat mortaliter, quoties sit generaliter interdictus, idest de populo interdicto, sive specialiter interdictus: Si verò interdictum sit locale, illud violans excluso contemptu, & scandalo, peccabit saltem venialiter: at si aliquo modo sit causa, aut fomentum præstet violationi Interdicti localis, etiam tunc peccabit mortaliter, Sayr. *de censur. lib. 5. cap. 14. num. 1. 2. & 3.* ubi addit, quod si contemnat, possit excommunicari, & à suo Iudice ad requisitionem Ecclesiæ exilio condemnari, & concordat Guazzin. *ad defens. anim. lib. 2. def. 6. cap. 43. num. 49.* Si autem alios cogeret, aut impelleret ad illud violandum, vel divina celebrandum, vel monitus exire ab Ecclesia non paret, excommunicationem Papæ reservatam incurreret, *Clem. græve de sent. excom. in fin.*

¹³³ Clerici quippè, tam Seculares, quam Regulares Sacris Ordinibus initiati, violantes Interdictum, peccant mortaliter, sive sit Interdictum personale, sive locale; hoc est sive ipsi interdicti sint, sive in loco interdicto, sive in Ecclesia, à cuius ingressu suspensi sint, aliquem actum ordinis exerceant, ut missam, aut aliud officium divinum quodcumque de more celebrent; & ulterius irregularitatem incurrunt, *cap. is cui 20. de sent. excom. in 6. Sayr. d. cap. 14. num. 5. & 18. Guazzin. d. num. 49. Graff. decis. aur. part. 1. lib. 4. cap. 26. numer. 8. & 9.* Imò fiunt etiam ineligibiles, ita ut nec eligi, nec eligere possint, *cap. is qui 18. §. Si verò de sentent. excomm. in 6.* Et solus Papa potest dispensare ab irregularitate contracta ex celebratione divinorum tempore Interdicti, Pirhing. *loco superius citato num. 248. vers. notandum tertio.*

¹³⁴ Ille autem, cui interdictus est ingressus Ecclesiæ, non potest, ubique repariatur Ecclesiam ingredi tempore divinorum officiorum, neque divina facere nec officiis divinis assistere in festis concessis in *dist. cap. alma mater*: neque dum divina celebrantur Sacramenta sumere, nec aliis ministrare; imò nec alteri divina celebranti, neque ut Clericus, neque ut laicus intervire, nec orationes

privatas fundere: & si durante Interdicto moriatur, nisi poenituerit, neque in Ecclesia, neque in Cæmeterio poterit sepeliri. Hoc tamen Interdictum in articulo mortis per quemcumque Sacerdotem potest tolli, & relaxari, ut tradunt Sayr. *de censur. lib. 5. cap. 9. à num. 15. ad 26. Bonacin. de interdict. disp. 5. punct. 5. num. 11.*

Episcopus autem ab ingressu Ecclesiæ ¹³⁵ interdictus, durante interdicto, non potest in Ecclesia celebrare, nec Sacramenta ministrare, nec aliquem Sacri Ordinis actum exercere, nec audire divina officia, nec psallere, nec orare, nec si interim moriatur in Ecclesia, vel Cæmeterio sepelitur: & sic hoc interdictum non servet fit irregularis, ut aliis allegatis tradit Passerin. *in c. quia pontificali n. 13. de offic. jud. deleg. in 6.* poterit tamen extra Ecclesiam celebrare, Passerin. *ibi.*

De absolutione, seu relaxatione Interdicti. §. XIII.

Licet nulla tradita sit specialis forma ¹³⁶ absolutionis Interdicti, uti tamen oportet aliqua forma verbali (quoties Interdictum à jure, vel ab homine latum simpliciter, & non ad tempus) removendum est: v. g. -- *absolvo te a vinculo Interdicti, quod incurristi ob talem causam &c.* vel alia verba adhibere, quibus Interdictum tolli significatur, ut docet Sayr. *de censur. d. lib. 5. c. 15. n. 1.*

Interdictum hominis, ab eo, à quo ¹³⁷ fertur, potest auferri, vel suspendi in totum, aut ad aliquos effectus immedios: quia censura ligat ad nutum, & voluntatem ferentis eam, Bonacin. *de interd. disp. 5. punct. ult. num. 4. Sayr. d. c. 15. n. 19.*

Interdictum latum à jure ad certum ¹³⁸ tempus, vel sub conditione, elapso tempore, vel adimpleta conditione per se cessat, ita tamen, ut ante ejus impletionem Episcopus dispensare non possit, nisi Interdictum proveniat ex delicto occulto, non deducto ad forum contentiosum: quia censetur tacite reservatum, Pirhing. *in jus can. lib. 5. tit. 39. num. 252.*

Inter-